

Handläggare
Malin Jönsson
Telefon: 08-50833173

Till
Utbildningsnämnden
2023-06-15

Motion om att stadens skolgårdar ska uppfylla Boverkets krav om kvadratmeteryta per elev

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2022/1286

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat motionen *Stadens skolgårdar ska uppfylla Boverkets riktlinjer om antal kvadratmeter per elev* till utbildningsnämnden för yttrande. Motionen föreslår att Boverkets vägledande rekommendationer för antal kvadratmeter skolgårdsyta ska uppfyllas vid nybyggnation av skolor och efterfrågar en kartläggning av vilka befintliga grundskolor som når Boverkets rekommendationer.

Utbildningsförvaltningen delar uppfattningen att skolgårdens storlek är en viktig faktor för en god utomhusmiljö. I utbildningsnämndens funktionsprogram för skollokaler redovisas funktioner som ska uppfyllas för att skolgården ska bedömas vara en god utemiljö.

Utbildningsförvaltningen gav SISAB i uppdrag 2018 att göra en kartläggning av friytan på stadens alla kommunala grundskolor. Kartläggningen visar vilka kommunala skolor som når Boverkets rekommendationer om 30 kvadratmeter friyta per elev.

Utbildningsförvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund/Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat motionen *Stadens skolgårdar ska uppfylla Boverkets riktlinjer om antal kvadratmeter per elev* av Linnéa Vinge (SD) till utbildningsnämnden för yttrande.

Motionen beskriver vikten av tillräcklig skolgårdsyta för att barn och unga ska kunna utvecklas genom lek och rörelse. Motionären lyfter hur skolgårdsytan påverkar barn och ungas möjlighet till kognitiv, emotionell och social utveckling samt möjligheten till fysisk aktivitet. Motionären menar att en stor skolgård också kan öka säkerheten då bristande yta kan bidra till fler olyckor och konflikter.

Motionen refererar till Boverkets nationella kartläggning av barns utemiljöer som konstaterade att Stockholm stads grundskolor har lägst kvadratmeter per elev i jämförelse med andra kommuner. Utifrån Boverkets rekommendation om minst 30 kvadratmeter skolgårdsyta per elev föreslår motionären följande:

1. Boverkets minikrav för skolgårdsyta per elev ska uppfyllas vid nybyggnation.
2. Utred vilka befintliga skolor som kan uppnå Boverkets minikrav för skolgårdsyta per elev.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med grundskoleavdelningen.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 7 juni 2023. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 7 juni 2023.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Skolgårdsyta - nybyggnation

Utbildningsförvaltningen delar uppfattningen att skolgårdens storlek är en viktig faktor för att kunna skapa en god utomhusmiljö för barn och unga. Sambandet mellan skolgårdens storlek och kvalitet är väl studerat och forskning visar på att det krävs en tillräckligt stor yta för att skapa och bibehålla en kvalitativ utomhusmiljö. Tillräcklig friyta, alltså den yta av skolgården som barnen har tillgång till och som inte är exempelvis parkering eller lastkaj, ger utrymme för olika typer av kvaliteter. Exempel på detta är rumsbildningar, grönytor och funktioner som främjar lek och fysisk aktivitet. En god utomhusmiljö ska erbjuda en variation av platser för barns olika behov.

Stockholms stad har idag inga fastställda riktlinjer för antal kvadratmeter friyta per elev. I utbildningsnämndens funktionsprogram redovisas funktioner som ska uppfyllas för att skolgården ska bedömas vara en god utemiljö. Funktionerna baseras på Boverkets vägledning, relevant forskning och förvaltningens erfarenheter. För att tillräckligt många av dessa funktioner ska uppfyllas krävs en tillräcklig stor friyta.

I kommunfullmäktiges budget 2023 fick utbildningsnämnden i uppdrag att ta fram lekvärdesriktlinjer som ska säkra tillräckligt med friyta på stadens skolor och förskolor samt beskriva vad staden anser är en god utemiljö för barn och unga. Förvaltningen arbetar med uppdraget under 2023 och avser återkomma till utbildningsnämnden i ett särskilt ärende.

Utbildningsförvaltningen vet av erfarenhet att vid begränsad friyta är det särskilt svårt att anlägga grönska och naturliga markmaterial. Det blir även svårt att skapa olika slags zoner som tillåter att aktiviteter sker parallellt, till exempel att både ha lugnare zoner och samtidigt erbjuda zoner som möjliggör vildare och mer fartfylld aktivitet. Dessa zoner är viktiga för att alla barn ska kunna tillgodose sina behov av lek, rörelse, rekreation och socialt umgänge i sin utemiljö. Andra konsekvenser vid liten friyta är problem med trängsel och hög ljudmiljö på skolgården.

Agenda 2030:s globala mål för hållbar utveckling ska ligga till grund för en hållbar utveckling i Stockholms stad. Skolgårdar har potential att bidra till att nå hållbarhetsmål genom att gynna ett områdes ekologiska värden. Skolgården ska även bidra till en resilient stad genom att bland annat ha möjlighet att hantera effekter av klimatförändringar, främst värmebölja och skyfall utifrån stadens *Handlingsplan för klimatanpassning 2022–2025*. I kommunfullmäktiges budget 2023 fick utbildningsnämnden i uppdrag att ta fram en strategi och ett koncept för gröna skol- och förskolegårdar. Förvaltningen arbetar med uppdraget under 2023 och avser återkomma till utbildningsnämnden i ett särskilt ärende.

Skolgårdsyta – befintliga skolor

Utbildningsförvaltningen gav SISAB i uppdrag 2018 att göra en kartläggning av stadens alla kommunala grundskolors friyta efter Boverkets nationella kartläggning som kom samma år. Kartläggningen som förvaltningen beställde svarar på vilka kommunala skolor som når Boverkets rekommendation om 30 kvadratmeter friyta per elev som motionären efterfrågar.

Utifrån kartläggningen har följande skolor 30 kvadratmeter eller mer friyta per elev (notera att beräkningen är gjord utifrån skolornas totala lokalkapacitet):

- Blackebergsskolan
- Nockebyhovsskolan
- Ulvsundaskolan
- Ormkärrsskolan
- Kvickentorpsskolan
- Björnbodaskolan
- Maltesholmsskolan
- Brotorpsskolan
- Skarpatorpsskolan F-3

Underlaget har tagits fram utifrån fastighetslista och fastighetsplan samt att byggnadsytor och ortofoto hämtades från Stockholm stads baskarta i dpMap. Även det material som användes vid Boverkets kartläggning av friytor användes som referens. Det ska nämnas att det finns flera utmaningar med att kartera friytorna, i form av skymmande träd, motstridiga källor, tillfälliga byggnader, ombyggnationer och annat som nyligen tillkommit. Uppdraget innefattade dock ett metodiskt arbete för att kunna möta dessa utmaningar.

Konsekvenser för jämställdhet och för barn och barns rättigheter

Då ärendet är svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter.

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Med hänsyn till remisstiden behöver beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Ulrika Klemets
Avdelningschef
Utbildningsförvaltningen

Bilagor

Motion om att stadens skolgårdar ska uppfylla Boverkets krav om kvadratmeteryta per elev, KS 2022/1286

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lena Holmdahl, Utbildningsdirektör	2023-06-07